

Titel: Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling

Citation: "Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ck-txr-root.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Bibliografisk beskrivelse 601
2. Manuskriptbeskrivelse 604
3. Tilblivelseshistorie 605
4. Udgivelsesmåde 606

1. Bibliografisk beskrivelse

»Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« blev trykt i *Fædrelandet*, 16. årgang, nr. 83, onsdag den 11. april 1855. Artiklen er signeret »S. Kierkegaard«. *Fædrelandet* blev udgivet af J.F. Giødwad og C. Ploug; sidstnævnte fungerede også som ansvarlig redaktør. Avisen blev trykt hos Louis Klein i København og lå færdig fra trykkeriet kl. 20. Prisen var 6 skilling i løssalg, 5 mark pr. måned, 15 mark pr. kvartal og 3 rigsdaler pr. kvartal leveret uden for København.

Artiklen er blevet kollationeret i tre eksemplarer af *Fædrelandet*, nr. 83, den 11. april 1855:

A SKs eget eksemplar, uindbundet og ubeskåret, KA, D pk. 17.

B Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

C Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

Ved den interne kollation blev der ikke konstateret afvigelser.* Eksemplar A danner grundlag for den følgende beskrivelse.

Format og paginering

Formatet er folio.* Avisen har et omfang på fire sider, svarende til to blade dannet af et enkelt foldet ark. Avisen er trespaltet; hver side opdeles af en fed-fin dobbeltskillestreg trykt ca. to tredjedele nede på siden. Pagineringen 341-344 er på forsiden angivet under spalterne, på avisens øvrige sider over. Spalterne er unummereret.*

»Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« er placeret på forsiden (s. 341) som føljeton,* dvs. nederst på siden; artiklen fylder størstedelen af første og anden spalte. Derudover indeholder avisen endnu en artikel af SK, nemlig »Var det rigtigst nu at 'standse med Klemtningen'?«,* nyheder fra ind- og udland, endnu en føljeton samt annoncer.

Beskrivelse af eksemplar A

Avisen måler ca. 346 × 515 mm.*

Papir

Der er benyttet almindeligt trykpapir af en træholdig kvalitet.

Typografi

Det fremherskende skriftsnit i avisen er antikva. Fremhævet tekst er sat med fed eller spatieret skrift.

På forsiden findes avisens hoved og datolinje. Hovedet består af et bredt centralfelt og to smalle felter hhv. til venstre og højre herfor. Datolinjen adskiller hovedet fra avisens øvrige tekst.

Det centrale felt har ordlyden:

Fædrelandet. | **1855.** | Abonnementspris i Kjøbenhavn 15 Mk. pr. Qvartal, 5 Mk. pr. Maaned; enkelte Nr. 6 Sk.; udenfor Kjøbenhavn 3 Rdl. | pr. Qvartal frit i Huset. Hver Søgne-Aften udgaaer et Numer.*

Det smalle felt til venstre har følgende ordlyd:

Bladets Comptoir, store Kjøb-|magergade Nr. 54, er aabent | hver Søgnedags Formiddag fra | Kl. 11-1.

Det smalle felt til højre:

Bekjendtgjørelser | indrykkes mod en Betaling af | 4 Sk. for Petitlinien. Ifølge en | Overenskomst med »**Afton-|bladet**« i Stockholm, »**Chri-|stianiaposten**« i Christiania | og »**Handels- och Sjö-|farts-Tidningen**« i Gö-|theborg kunne de ogsaa blive | indførte i disse mod en lignende | Betaling for hvert Blad.

Derunder er datolinjen placeret, indrammet af to tværgående dobbeltstreger; den øverste er fed-fin, den nederste fin-fed. Datolinjen har ordlyden:

16de Aarg. Onsdagen den 11. April. Nr. 83.

Oplysningen om årgang er venstrestillet, dateringen centreret, og avisnummeret højrestillet.*

Nederst i avisens sidste spalte, på avisens øverste del, adskilt fra den foregående notits af en vandret skillestreg i hele spaltens bredde, er trykkespunktet angivet:

Færdigt fra Trykkeriet Kl. 8

Bagsidens fod er adskilt fra avisens øvrige tekst af en tværgående, fed-fin dobbeltskillestreg og har ordlyden:

Udgivere: **J. F. Giødwad** og **C. Ploug**; ansvarlig: **C. Ploug**. | [Skillestreg] | Trykt med Hurtigpresse hos *Louis Klein*.

Artiklens overskrift »Christendom med kongelig Bestalling | og | Christendom uden kongelig Bestalling.«, der er fed og centreret i spalten, er sat med en punktstørrelse ca. 2 grader større end brødteksten; dog er »og« sat med samme punktstørrelse som brødteksten.* Under en kort skillestreg følger datoen »D. 8de April 1855.« og den spatierede signatur »S. Kierkegaard.« indrykket fra hhv. for- og bagkant på samme linje.

Artiklen indledes med en uncial, der er fed og sat med en punktstørrelse ca. 3 grader større end brødteksten. Efter artiklen er der sat en prydbjælke til at udfylde resten af spalten.

Spaltekolonnen måler ca. 88 mm i bredden, og der er op til 30 linjer i hver af artiklens spalter. Mellem spalterne er sat en fed, lodret skillestreg. Brødteksten er sat med en skriftstørrelse svarende til ca. 8 punkt (petit). Der er dobbelt ordmelletrum efter punktum.

Der er en del trykfejl i artiklen. Flere typer holder ikke linje: tredje 't' i »maattet« (SKS 14, 193,37), 'l' i »vel« (193,43), 't' i ordet »at« (193,44) og første 'l' i »latterlig« (193,63). Ellers skyldes trykfejl læderede

2. Manuskriptbeskrivelse

Til »Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« findes følgende manuskript i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kgl. Bibliotek.

- CK 1 Kladde til »Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« (SKS 14, 193).
1 løst blad i 4° med afrivningskant i venstre side.*
Ingen paginering.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 168 × 208 mm.*
Bladet er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Bladet er efter beskrivning blevet foldet endnu en gang på langs og en gang på tværs. Teksten afsluttes i marginen på versosiden.
Øverst på rectosiden står artiklens overskrift »Christendom med kongelig Bestalling / og / Christendom uden kongelig Bestalling.« og derunder dateringen »d. 8 April 55.«.
En del korrektioner i form af marginaltilføjelser og sletninger. På rectosiden er enkelte ord slettet, og en marginaltilføjelse er slettet med et blyantkryds; på versosiden er enkeltord slettet med vandrette blyantstreger eller -løkker. På versosiden fortsættes teksten fra hovedspalten i nederste hjørne af marginen; fortsættelsen afsluttes med et indvisningstegn skrevet med blyant.
Umiddelbart ovenover står endnu en tilføjelse med det tilsvarende indvisningstegn. Også denne tilføjelse afsluttes med et indvisningstegn, skrevet med rødkridt, og oven over denne findes endnu en tilføjelse (som afslutter teksten) med det tilsvarende indvisningstegn skrevet med rødkridt.
(KA, B pk. 52, læg 1; Pap. XI 3 B 230)*

1

3. Tilblivelseshistorie

Artiklen »Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« placerer sig i kirkestriden,* bl.a. med henvisningen til »Biskop Martensens Myndigheds-Artikel mod mig«. Henvisningen gælder H.L. Martensens artikel den 28. dec. 1854,* der var en reaktion på SKs første indlæg i kirkestriden.* Den foreliggende kladde er dateret den 8. april 1855, dvs. tre dage før artiklen blev trykt i *Fædrelandet*.

Der foreligger ingen renskrift (trykmanuskript) til artiklen.

4. Udgivelsesmåde

»Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling« blev som nævnt trykt i *Fædrelandet*.* Det har ikke været muligt at efterspore, om SK modtog honorar for artiklen.

Af stor betydning for receptionen i SKs umiddelbare eftertid var Rasmus Niensens udgivelse af *S. Kierkegaard's Bladartikler* i 1857 (*Bl.art.*). Heri indgår størstedelen af SKs artikler, også »Christendom med kongelig Bestalling og Christendom uden kongelig Bestalling«.*